

man vil — Minoriteten, der gjør sig gjældende; thi det er altid Minoriteten, der i enhver Retning har den overlegne Dannelse, Dygtighed og Evne til at styre, og som styrer; det er overalt Tilfældet; men derfor er det ingenlunde ligegyldigt, nei, det er den allersundeste og bedste Politik ikke at tillade denne Minoritet, der dog tilsidst styrer og regjerer, at trække sig ud fra Majoriteten, der skal styres og regjeres, men at bringe dem sammen, faae dem til ved gjensidig Tankudværling at fatte samme Beslutninger, gjensidigt at blive enige om, hvad det er, der skal udføres. Jeg troer derfor, at den større Eiendomsbesidder, som jeg maa formode ogsaa i Almindelighed vil være i Besiddelse af større Evner og Dygtighed, vel vil, naar han taler med Andre, kunne gjøre sine Meninger gjældende, naar de fortjene at gjøres gjældende; fortjene de det ikke, bliver han i Minoriteten, og saa ønsker Ingen, at han skulde kunne erhverve sig Majoritet. Men naturligtvis skal jeg fra mit Standpunct paa ingen Maade føre Ordet for dem, der specielt have interesseret sig for Eierne af 32 Eder. Hartkorn eller af hvilket som helst andet angiveligt, men meget stort Quantum af Hartkorn; thi jeg har sagt, og jeg gjentager det her: det er ikke den Opfattelse, som jeg finder at være den rigtige. Jeg erkjender, at disse skulde have den store, den overmægtige Indflydelse, sammenlignet med enhver anden Besidder; men jeg troer, at denne overmægtige Indflydelse ikke bør begynde paa dette Sted, men langt længere nede, at først ved at tage en Scala, som fra et langt lavere Punct begynder at tildele en forøget Valgret og Stemmeret, først derved vilde man komme til at fjerne de Misforhold, jeg for Øieblikket seer i Lovforslaget.

Friis: Jeg skulde gjerne frasælde Ordet, naar det ikke kom til at see lidt nøgent ud for det Vædringsforslag, jeg deels i Forbindelse med et æret Medlem og deels selv har stillet. Jeg bliver derfor nødsaget til i Korthed at gjentage, hvad jeg ved Begyndelsen af Sagens anden Behandling søgte faa klart som muligt at fremhæve, nemlig, at jeg ikke har taget Hensyn til at beskytte nogen Person, jeg har kun villet have Eiendommen. I de Forslag,

som da være under Behandling, fandt jeg, at man havde taget alt retfærdigt Hensyn til at udvide Valgretten nedefter til den Deel af Communens Beboere, som tidligere ingen Valgret havde, men at man derimod var gaaet den modsatte Vej ved de større Eiendomsbesiddere, som man saa at sige ganske havde berøvet den Indflydelse i de communale Forhold, som man paa Grund af deres større Eiendomme burde bevare dem. Nu skal jeg ikke nægte, at det vilde ikke lykkes for mig at finde nogen Vej eller nogen Scala, som det af en æret Landsthingsmand, der nys satte sig, oftere har været udtalt, hvorved man gradviis kunde tillægge de større Eiendomsbesiddere en større Indflydelse, end hvad den enkelte Stemme ellers giver den mindre formuende Eiendomsbesidder i Communen; og, da jeg altsaa ikke kunde foreslaae noget Nyt, og dog ikke kunde være tilfreds med det, der var bragt frem i Lovforslaget, fandt jeg aldeles ingen anden Udvei end at inhæriere, at man skulde beholde det, som allerede var i vor Lovgivning, at man ikke saa dristigt skulde slaae en Streg over det, uden at man kunde sætte Noget istedet, der dog efter min Anskuelse kunde vise et billigt og et retfærdigt Hensyn til, at de større Eiendomsbesiddere maatte tillægges nogen Vægt i Bestyrelsen af Communens Anliggender. Det er nu vel af den ærede Ordfører saavel som fra flere Sider udtalt, at man slet ikke kan indsee eller begribe, at der kunde foresaldea Noget i Sogneforstanderskabernes Raadslagninger, som kunde komme til at træffe den større Eiendom, naar den ikke var repræsenteret. Man vilde foresaldea meget i det Enkelte, naar man vilde gaae ind paa en Forklaring deraf, og jeg skal derfor blot antyde, at der dog med Hensyn til Fattigvæsenet kan opstaae mange forskellige Forhold, hvori Bestemmelserne om Fattigforsørgelsen kunne være meget forskellige og kunne komme til at træffe den større Eiendomsbesidder paa en meget ubehagelig Maade, naar han slet ikke har Deelagtighed i at bestemme, paa hvad Maade Fattigforsørgelsen skal skee. Det er vist den ærede Ordfører bekendt, at der endnu paa mange Steder i Provindserne tages den Bestemmelse med Hensyn til de enkelte Fattige, at